

Sygn. akt III RC 136/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2016r.

Sąd Rejonowy w Pleszewie III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Małgorzata Huk – Sobańska

Protokolant: st. sekr. sąd. Elżbieta Glapa

po rozpoznaniu w dniu 05 kwietnia 2016r. w Pleszewie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A we W.

przeciwko S. M. , M. M. (1)

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża powoda pozostałymi , nieuiszczonymi kosztami postępowania .

SSR Małgorzata Huk – Sobańska

Sygn. akt. III RC 136/15

UZASADNIENIE

Spółka (...) S.A. z siedzibą we W. w pozwie z dnia 22 lipca 2015r. skierowanym przeciwko małżonkom M. M. (1) i S. M. wniosła o ustanowienie między pozwanymi rozdzielności majątkowej z datą od dnia wytoczenia powództwa. Strona powodowa wskazała, że jest wierzycielem pozwanego M. M. (1). Posiada wobec tego pozwanego wierzytelność stwierdzoną tytułem wykonawczym w postaci wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Jarocinie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w P. z dnia 18 września 2014r. wydanego w sprawie o sygn. akt VI C 629/14. Jednak próby wyegzekwowania tej należności z majątku osobistego pozwanego okazały się nieskuteczne. Jedynym składnikiem majątkowym, do którego powód może skutecznie skierować egzekucję tej wierzytelności jest nieruchomość położona przy ulicy (...) w P., objęta księgą wieczystą (...). Jednakże przedmiotowa nieruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego M. M. (1) i S. M.. Powód nie ma możliwości zaspokojenia swej wierzytelności z majątku osobistego dłużnika M. M. (1) i nie zachodzą warunki do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków. Jednakże możliwe będzie jego zaspokojenie z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie temu małżonkowi, który jest jego dłużnikiem.

W odpowiedzi na pozew pozwana S. M. i kurator ustanowiony w niniejszym postępowaniu dla M. M. (1), którego miejsce pobytu nie jest znane wniosli o oddalenie powództwa. Kurator pozwanego M. M. (1) wskazał, że wierzytelność powoda w dacie wyrokowania w sprawie o sygn. akt VI C 629/14 była przedawniona. Natomiast S. M. podkreśliła, że lokal mieszkalny położony przy ulicy (...) w P. stanowi jej miejsce zamieszkania i jest jedynym majątkiem pozwanych.

Sąd ustalił co następuje:

Pozwani S. M. i M. M. (1) zawarli związek małżeński w dniu 15 sierpnia 1987r. w P. i pozostają małżeństwem do chwili obecnej. Nie zawierali żadnych małżeńskich umów majątkowych. Do 2010 roku wspólnie mieszkali w lokalu mieszkalnym przy ulicy (...) w P.. Potem M. M. (1) wyjechał z Polski. W tym mieszkaniu nadal mieszka pozwana S. M.. Poza pozwaną w lokalu mieszka jeszcze syn pozwanych z żoną i dzieckiem oraz bratanica pozwanej S. M.

(dowód: zeznanie pozwanej S. M. k.85v, k.99v, odpis aktu

małżeństwa k. 21)

Wyrokiem zaocznym z dnia 18 września 2014r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI C 629/14upr Sąd Rejonowy w Jarocinie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w P. zasądził od pozwanego M. M. (1) na rzecz powoda (...) S.A. we W. kwotę 5.624,23 zł z ustawowymi odsetkami obliczonymi od dnia 12 lipca 2012r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1.078,80 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Przedmiotowy wyrok w dniu 12 marca 2015r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Wierzytelność stwierdzona tym wyrokiem wynika z umowy o kartę kredytową numer (...) zawartej w dniu 9 kwietnia 2008r. pomiędzy (...) Bank S.A. a pozwanym M. M. (1).

(dowód: umowa k.8-11, potwierdzenie transakcji k.12, załącznik do umowy, kopia

wyroku zaocznego z dnia 18 września 2014r.k.14-15)

W oparciu o ww. tytuł wykonawczy powód wszczął przeciwko M. M. (1) postępowanie egzekucyjne przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie Piotrem Tomczakiem (sprawa o sygn. akt Km 501/15). W ramach tego postępowania egzekucyjnego komornik sądowy dokonał zajęcia lokalu mieszkalnego zapisanego w księdze wieczystej (...). Ponadto komornik, zgodnie z wnioskiem wierzyciela, dokonał czynności terenowych w celu ustalenia majątku dłużnika, z którego można by prowadzić egzekucję, wystąpił do urzędu skarbowego o zajęcie wierzytelności dłużnika, zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem ustalenia płatnika składek dla dłużnika M. M. (1), zwrócił się do centralnej ewidencji pojazdów i kierowców z zapytaniem o pojazdy mechaniczne będące własnością dłużnika i wystąpił do banku (...) S.A. w W. o zajęcie rachunku bankowego dłużnika.

Wszystkie czynności egzekucyjne wypadły bezskutecznie. Dłużnik M. M. (1) nie posiada żadnego majątku. Postępowanie egzekucyjne z nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) zostało umorzone na wniosek wierzyciela dnia 30 listopada 2015r.

(dowód: akta Km 501/15: żądanie udzielenia wyjaśnień k.11, zajęcie wierzytelności

k.13, wniosek o udostępnienie danych k. 17-18, pismo Naczelnika Urzędu

Skarbowego w P. z dnia 14 maja 2015r. k.19, zawiadomienie o wszczęcie

egzekucji z nieruchomości k.25-28, zawiadomienie Sądu Rejonowego w Pleszewie

IV Wydziału Ksiąg Wieczystych k.45, protokoły dokonania czynności terenowych k.

47, k. 52, k. 92, wniosek o udostępnienie danych ze zbiorów zakładu ubezpieczeń

społecznych k.48, odpowiedź Zakładu Ubezpieczeń Społecznych k.53, odpowiedź

CEPiK k.60, postanowienie o umorzeniu egzekucji z nieruchomości z dnia 30

listopada 2015r. k.126, pismo (...) Bank S.A. z dnia 3 grudnia 2015r. k.147)

Pozwani S. M. i M. M. (1) są na zasadach wspólności majątkowej małżeńskiej właścicielami lokalu mieszkalnego numer (...) przy ulicy (...) w P. o powierzchni 94,70 m², objętego księgą wieczystą (...). Przedmiotowy lokal obciążony jest hipoteką umowną zwykłą w kwocie 268.946,50 zł i hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 188.262,55 zł ustanowionymi

na rzecz (...) Bank S.A. D. Hipoteczny Oddział w Ł.. Ponadto nieruchomości tę obciążają hipoteka przymusowa kaucyjna do sumy 1.863,93 zł i hipoteka przymusowa do sumy 820,83 zł ustanowione na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. oraz hipoteka przymusowa do sumy 59.016,72 zł ustanowiona na rzecz W. (...) w P..

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie Piotr Tomczak prowadził bezskutecznie egzekucję z lokalu mieszkalnego zapisanego w księdze wieczystej (...). Odbyły się dwie licytacje tej nieruchomości, które nie doprowadziły do jej sprzedaży i żaden z wierzycieli nie wyraził woli przejęcia nieruchomości na własność, wobec czego postępowanie egzekucyjne z tego składnika majątkowego zostało umorzone na podstawie art. 985 k.p.c. Wartość tej nieruchomości w toku egzekucji komorniczej była oszacowana na kwotę 220.000 zł.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pleszewie Piotr Tomczyk w sprawie o sygn. akt Km 42/14 prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko M. M. (1) z wniosku (...) Bank S.A., a wysokość egzekwowanej wierzytelności na dzień 1 września 2015r. wynosiła 466.662 zł. Poza tym w sprawie o sygn. akt Km 1988/11 komornik ten prowadzi przeciwko M. M. (1) egzekucję z wniosku W. (...) w P., a stan zadłużenia na dzień 1 września 2015r. wynosił 41.418,98 zł. W obu wymienionych sprawach egzekucyjnych dłużnikiem egzekwowanym pozostaje także S. M..

(dowód: odpis zupełny księgi wieczystej (...) k. 104-116, zeznanie

pozwanej S. M. k.99v, informacja komornika k.16-17, k.37)

M. M. (1) nie posiada żadnego majątku odrębnego. Pozwany ten w Polsce nie uzyskuje żadnych dochodów i brak jest informacji o jego dochodach uzyskiwanych poza granicami kraju. Pozwana S. M. pracuje jako nauczyciel za wynagrodzeniem w wysokości 2.300 zł miesięcznie. Wynagrodzenie pozwanej podlega zajęciu w toku egzekucji komorniczej, w konsekwencji pozwanej wypłacana jest z tytułu wynagrodzenia kwota 1.140 zł miesięcznie.

(dowód: zeznanie pozwanej S. M. k.99v-100)

Sąd dokonał powyższych ustaleń w oparciu o zeznania pozwanej S. M., które nie były kwestionowane przez powoda i zebrane dokumenty, których wiarygodność nie budzi wątpliwości sądu. Co do istoty okoliczności ustalone w stanie faktycznym były niesporne między stronami.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z § 1a art. 52 k.r.o. wierzyciel jednego z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej, jeżeli uprawdopodobni, że zaspokojenie wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków. Dla uwzględnienia wytoczonego przez wierzyciela powództwa o ustanowienie rozdzielności majątkowej konieczne jest zatem spełnienie dwóch przesłanek: wykazania istnienia stwierdzonej tytułem wykonawczym wierzytelności w stosunku do jednego z małżonków oraz uprawdopodobnienia, że zaspokojenie tej wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego dłużników.

Powód spełnił pierwszą ze wskazanych przesłanek: powołując się na tytuł wykonawczy w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wyroku zaocznego z dnia 18 września 2014r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Jarocinie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pleszewie w sprawie o sygn. akt VI C 629/14upr wykazał, że posiada stwierdzoną tytułem wykonawczym wierzytelność w stosunku do pozwanego M. M. (1).

W ocenie Sądu Rejonowego strona powodowa nie wykazała jednak drugiej z wymienionych przesłanek, tzn. nie uprawdopodobniła, że zaspokojenie przysługującej jej względem dłużnika M. M. (1) wierzytelności wymaga dokonania podziału majątku wspólnego małżonków.

Zaspokojenie wierzytelności przysługującej od jednego z małżonków wymaga dokonania podziału majątku wspólnego wówczas, gdy nie ma możliwości zaspokojenia tej wierzytelności z majątku osobistego dłużnika i składników majątku wspólnego małżonków wymienionych w art. 41 § 2 k.r.o. i gdy brak jest podstaw do poszukiwania zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków (brak podstaw do nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika z

ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową – art. 787 i 787¹ k.p.c.), natomiast będzie możliwe zaspokojenie z udziału w majątku wspólnym małżonków, który w wyniku podziału przypadnie temu z małżonków, który jest dłużnikiem (podobnie K.Piasecki [w] red. K.Pietrzykowski, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. 4, 2015, teza 3).

Dokonane w sprawie ustalenia faktyczne prowadzą do wniosku, że wierzytelność stwierdzona załączonym do pozwu wyrokiem zaocznym z dnia 18 września 2014r. wynika z zobowiązania zaciągniętego tylko przez pozwanego M. M. (1), bez zgody małżonka dłużnika, M. M. (1) nie uzyskuje żadnych dochodów i nie posiada majątku, z którego powód mógłby prowadzić egzekucję tej wierzytelności.

Podkreślić jednak należy, że wartość lokalu mieszkalnego objętego księgą wieczystą (...) została oszacowana w postępowaniu egzekucyjnym na kwotę 220.000 zł. Z odpisu zupełnego tej księgi wieczystej wynika natomiast, iż przedmiotowa nieruchomość jest obciążona hipotekami opiewającymi na sumę przekraczającą wartość tego lokalu, przy czym z informacji udzielonych przez komornika sądowego wynika, iż (...) Bank S.A., któremu przysługują dwie pierwsze hipoteki, czyli hipoteka umowna zwykła w kwocie 268.946,50 zł i hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 188.262,55 zł, posiada względem dłużników S. M. i M. M. (1) skierowaną do egzekucji wierzytelność, której wysokość na dzień 1 września 2015r. wynosiła 466.662 zł, a więc przekraczała wartość zabezpieczenia hipotecznego.

Gdyby w wyniku podziału majątku wspólnego własność nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) została przyznana M. M. (1), wierzycielom hipotecznym przysługiwałoby pierwszeństwo zaspokojenia się z nieruchomości przed dłużnikami osobistymi pozwanego (por. art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece). Gdyby natomiast w wyniku podziału majątku wspólnego własność nieruchomości została przyznana pozwanej S. M. należy pamiętać, że istniejące obciążenia hipoteczne nieruchomości będą determinować wysokość spłaty. Obciążenia nieruchomości wpływają bowiem na jej rzeczywistą wartość, gdyż wartość obciążenia sąd odliczy zarówno przy ustalaniu wartości nieruchomości, jak i przy zaliczaniu wartości przyznanej małżonkowi nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym (por. postanowienie SN z dnia 26 listopada 2009r., III CZP 103/2009).

Jedyna szansa na zaspokojenie choćby części wierzytelności powoda zachodziłaby w razie uprawdopodobnienia przez powoda, że wartość nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej (...) jest wyższa, niż wartość obciążeń hipotecznych. Powód nie wywiązał się z tego obowiązku, co skutkowało oddaleniem powództwa.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Biorąc pod uwagę, iż powód nie miał możliwości dokonania ustaleń odnośnie wysokości zobowiązań pozwanych wobec wierzycieli hipotecznych, co w sposób zasadniczy wpłynęło na treść orzeczenia, został obciążony kosztami tylko częściowo.

SSR Małgorzata Huk-Sobańska